

שלושת האופקים
Three Horizons

כיצד שלושת האופקים
יבואו לידי ביטוי
על כל אחד מתחומי ההשפעה
של ביה"ס העתידי:

**לומדים, צוותים חינוכיים, קהילה,
היבטים הארגוניים**

דוגמה
(חלקית)

האירוע העתידי לבחינה הוא:

הפעלת דגם של
בית ספר עתידי
בדגש על
פעלנות בקהילה

הייחודיות: פעלנות בקהילה
- בית הספר -

הווה – אופק 1

תנאים ופעולות הקיימים היום

- הפרדה בין לימודי בוקר ללימודי אחה"צ
- אחדות של מקום, זמן ותוכן
- התכנים נקבעים מלמעלה
- מודל שותפויות אקראי
- קשיבות מועטה לשינויים ולצרכים שמחוץ לארגון
- דרכי הערכה ממוקדי ידע

שינוי/מעבר – אופק 2

פעולות למידה ותכנון
בדרך לשינוי

- להכיר בכך שבי"ס הוא תת-מערכת בתוך מערכת גדולה יותר המשפיעה מבחוץ
- להבין את מושג האקוסיסטם
- להקים צוותי מו"פ ושותפויות
- לפתח פרקטיקות חדשות: למידה, להקצות משאבי זמן, המורכבים מהרבה פיסות קטנות של מתודולוגיות שצריך להתנסות וללמוד אותן
- לאזור אומץ לפתוח שערים ולב אל הקהילה. לייצר דיאלוג

עתיד – אופק 3

תמונת העתיד הרצוי

- הארגון מכיר בתוצרים של למידה הוראה-הערכה בסביבה פעלנית
- מעודד ומאפשר מערכת למידה גמישה
- מכשיר לפעלנות
- מפעיל חינוך שלם ללא גבולות בין פורמלי ללא פורמלי או בין בי"ס לגורמי הקהילה
- מכיר במגוון סוגי אוטונומיה למורים הבוחרים את מרחב הפעולה ואת התוצר שלהם

הייחודיות: פעלנות בקהילה
- הקהילה -

הווה – אופק 1

תנאים ופעולות קיימים היום

- **נתק**, חשדנות, התעלמות, חוסר אמון
- השותפויות בעלות **קשרים רופפים**

שינוי/מעבר – אופק 2

פעולות למידה ותכנון
בדרך לשינוי

- **להגדיר** הגדרה מחודשת של יחסי הורים-ביה"ס
- **לפתח** הצעת ערך חדשה ליחסים
- **לזהות** צרכים חדשים ולהיות מוכנים לנסות מענים חדשים
- **לזהות** אתגרים במשותף
- **להכיר** בצורך בהוגנות בחינוך
- **להבין** שאי אפשר יותר להתנהל בנפרד

עתיד – אופק 3

תמונת העתיד הרצוי

- הקהילה היא **האקוסיסטם** שביה"ס פועל בתוכו
- הקהילה היא **כר הלמידה וההתנסות**
- הדלתות פתוחות **הדדית**
- ביה"ס והקהילה: **יש הדדיות** אותנטיות, יחסי גומלין, win-win
- **הון אנושי** מעולה ומגוון לרווחת התלמידים וקידומם
- קיימת תחושת **אתגר משותף**
- מתקיימת **שזירות**

הייחודיות: פעלנות בקהילה
- הצוותים החינוכיים -

הווה – אופק 1

תנאים ופעולות הקיימים היום

- המורים מלמדים הוראה מבוססת **זמן-מורה ותוכן-מורה**
- תוכנית התפתחות **אחידה** לכולם
- רוב ההוראה מתרחשת **בגבולות הכיתה**
- מפרידים בין לימודי בוקר ללימודי אחה"צ – פורמלי / בלתי פורמלי
- **ההורים** נתפסים כמתערבים
- הוראה חברתית נתפסת כ"חוגים"

שינוי/מעבר – אופק 2

**פעולות למידה ותכנון
בדרך לשינוי**

- **להתנסות** בהוראה מכוונת מיומנויות
- **לזהות** חוזקות של תלמידים
- **לזהות** חוזקות של עצמנו
- **ללמוד** שפה יזמית
- **להתאמן** בלמידה חוץ כיתתית
- **להתייעץ** עם מומחים ובעלי עניין מהקהילה
- **ללמוד** לזהות נקודות עניין של תלמידים

עתיד – אופק 3

תמונת העתיד הרצוי

- הצוותים הם **יועצי ומומחי SEL**
- יודעים לזהות הזדמנויות
- יוזמים שפע של **הזדמנויות אותנטיות** עבור תלמידיהם
- **מומחים** בתרגום, הדהוד, איסוף, **מידול והמשגה** של למידת התלמיד
- אנשים מתוך הקהילה **שותפים** בהוראה מסלולי הלמידה
- **הצוותים יוצרים אמון והם עצמם פעילים ויזמים** חברתיים

הייחודיות: פעלנות בקהילה
- הלומדים -

הווה – אופק 1

תנאים ופעולות הקיימים היום

- הלומד בעיקר פסיבי
- תוכנית התפתחות אחידה לכולם
- הפרדה בין לימודי בוקר ללימודי אחה"צ
- אחדות של מקום, זמן ותוכן
- בחירה מעטה של תכנים, לו"ז ודרכי הגשה והערכה
- בחירה בין מסלולים קבועים

שינוי/מעבר – אופק 2

פעולות למידה ותכנון
בדרך לשינוי

- להשתמש במפת התפתחות אישית ובמחזור הפעלנות AAR
- לפעול ב PBL ולהתאמן בתהליכי בחירה
- להתאמן בלמידה מתוך התבוננות
- ללמוד בלמידה חוץ כיתתית
- להתנסות בלמידה מוכוונת מיומנויות
- להפגש עם מומחים ובעלי עניין מהקהילה

עתיד – אופק 3

תמונת העתיד הרצוי

- הלומד פעיל בתוך הקהילה וזה מוכר כמסלול הלמידה וההתפתחות שלו
- הלומד שותף בשיקולי ההתפתחות האישית שלו
- זמן הלמידה - לאורך כל היום
- הבחירה - פעלנות בקהילה משולבת בתהליכי בחירה רחבים ושיקולי דעת נוספים
- הלומד תופס עצמו כחלק מקהילה והוא לומד בתוכה

Three Horizons – שלושת האופקים כלי חיזוי

הווה – אופק 1

תנאים ופעולות שרוצים לשנות

שינוי/מעבר – אופק 2

פעולות בדרך לשינוי

עתיד – אופק 3

תמונת העתיד הרצוי

שלושת האופקים

Three Horizons

רענן ארבל
תשפ"ב

ציר עצמה

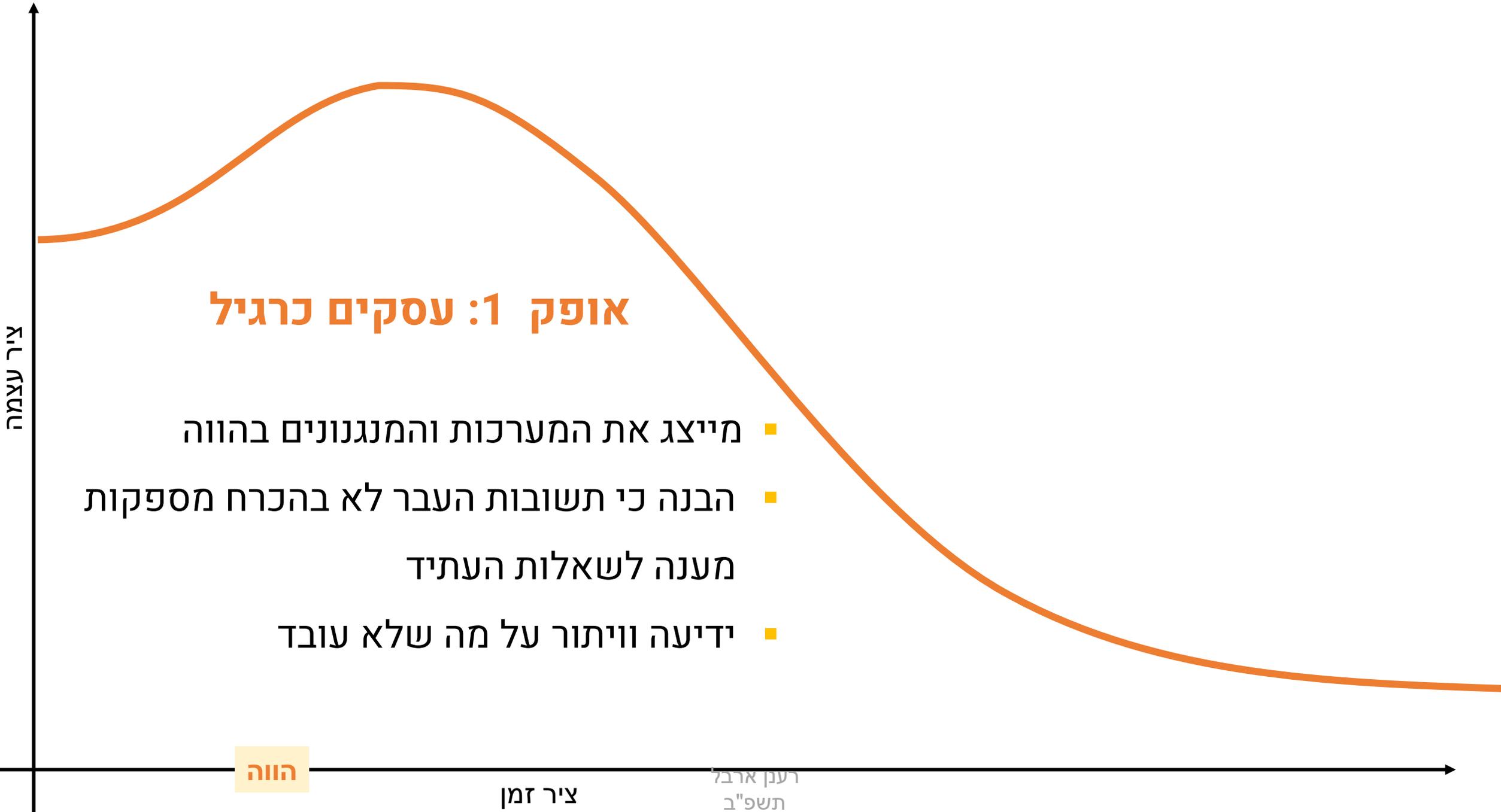
הווה

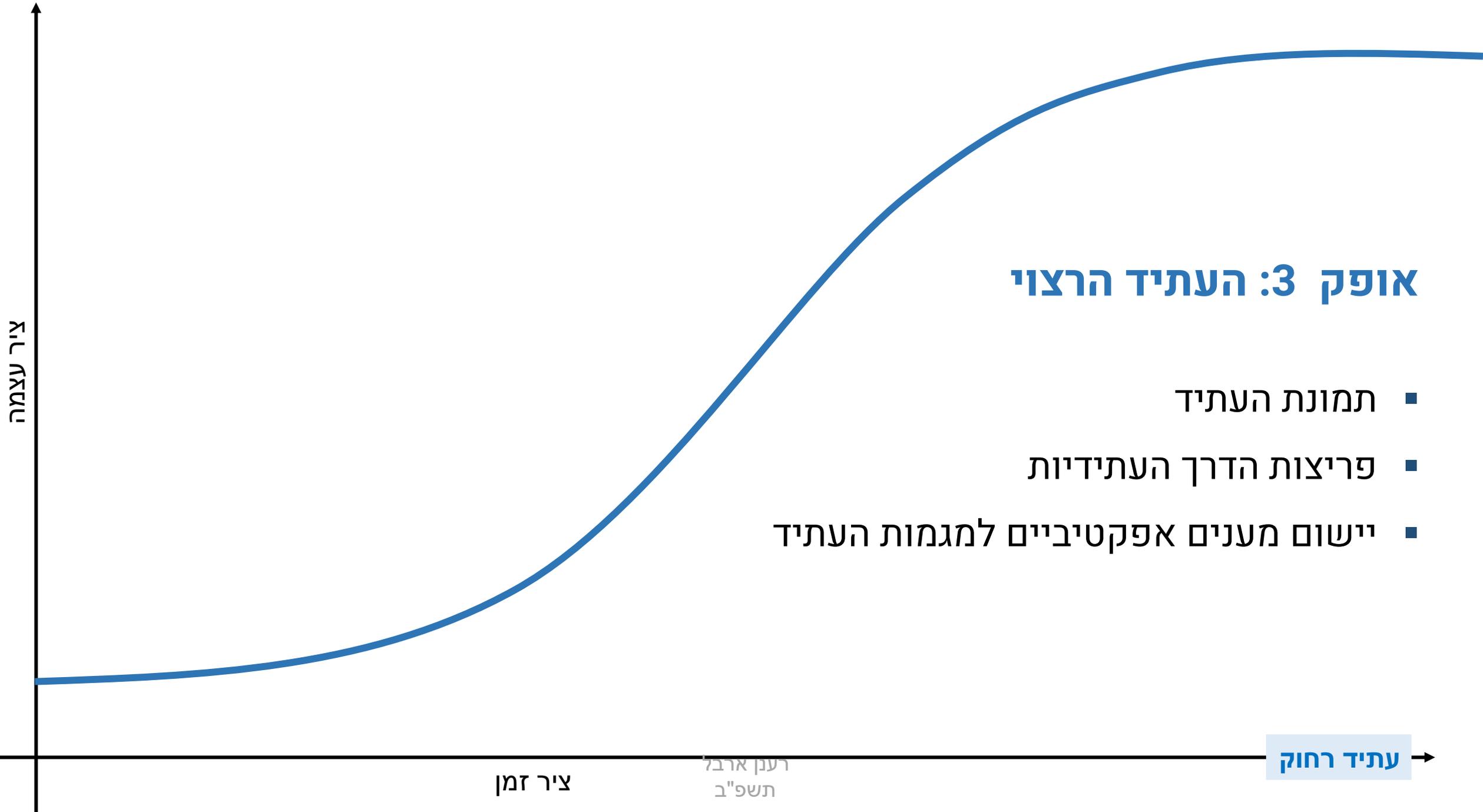
ציר זמן

עתיד קרוב

עתיד רחוק

רענן אהב
תשפ"ב

אופק 3: העתיד הרצוי

- תמונת העתיד
- פריצות הדרך העתידיות
- יישום מענים אפקטיביים למגמות העתיד

ציר עצמה

ציר זמן

עתיד קרוב
תשפ"ב

אופק 2: מרחב החדשנות

- יוזמות
- עדכונים ושיפורים
- תיווך ובניית הסכמות
- החלטה על מה לוותר ומה למנף לאופק 3

אופק 1: עסקים כרגיל

אופק 2: שלב היזמות והחדשנות

אופק 3: העתיד

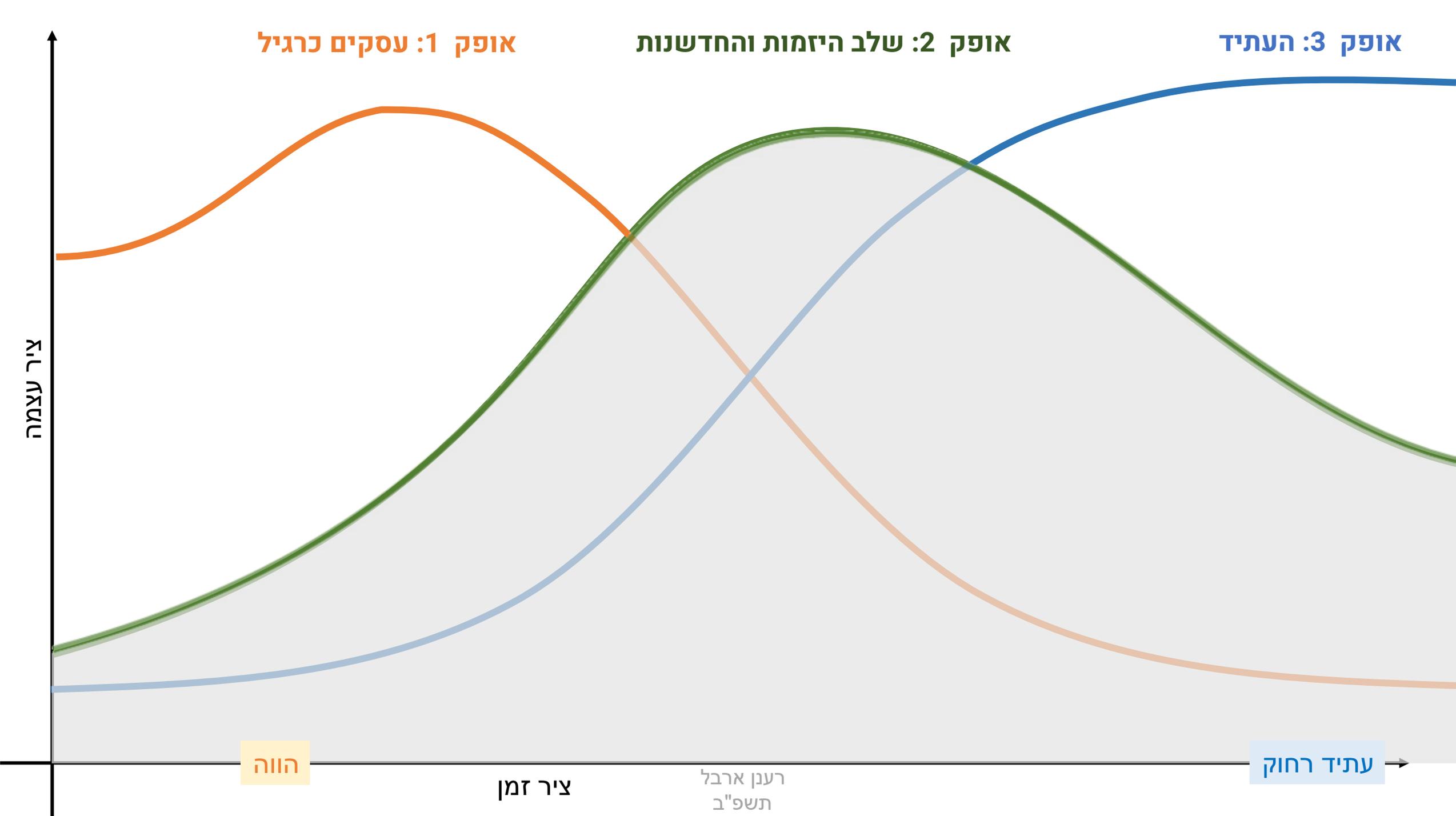
ציר עצמה

הווה

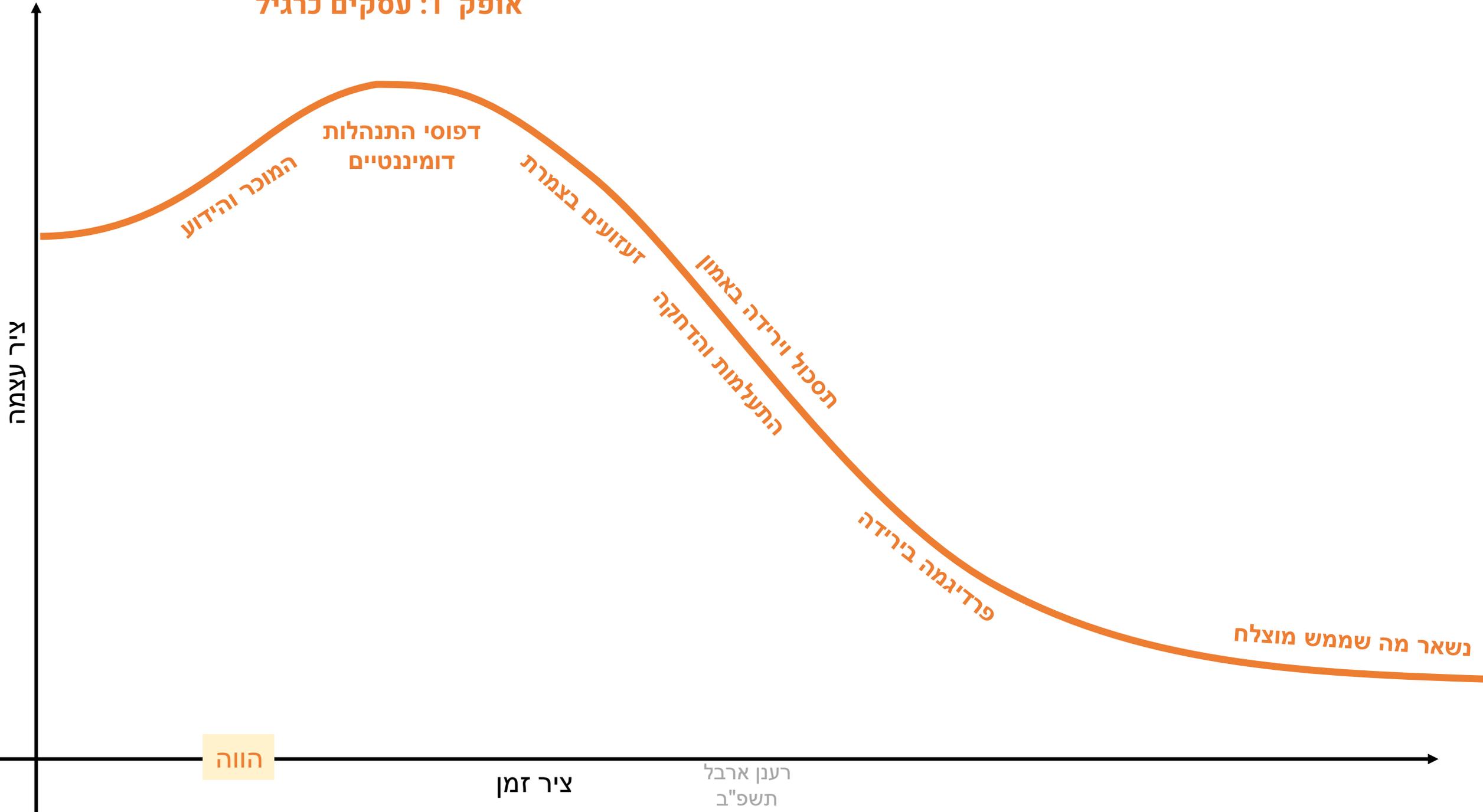
ציר זמן

רענן ארבל
תשפ"ב

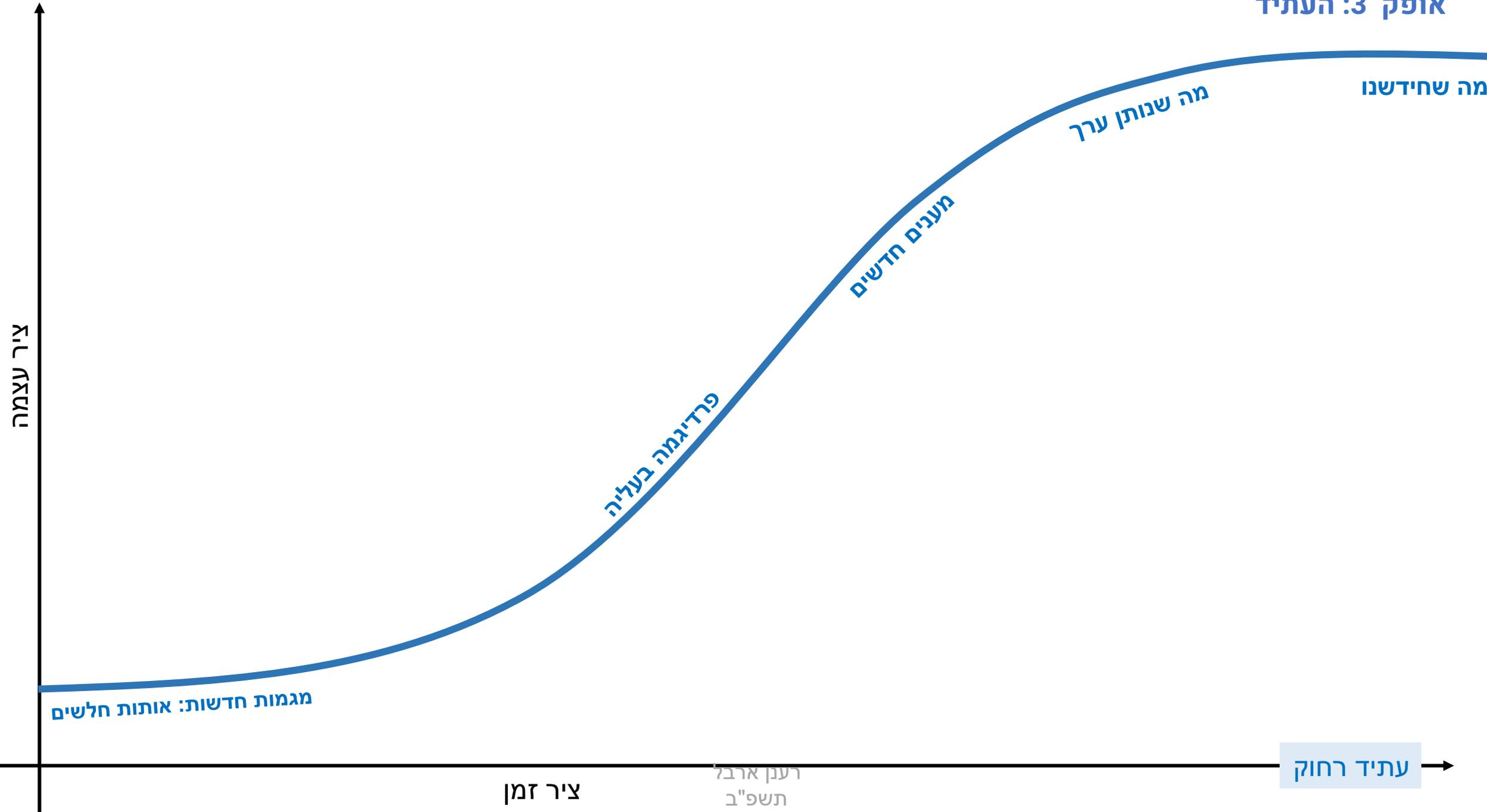
עתיד רחוק

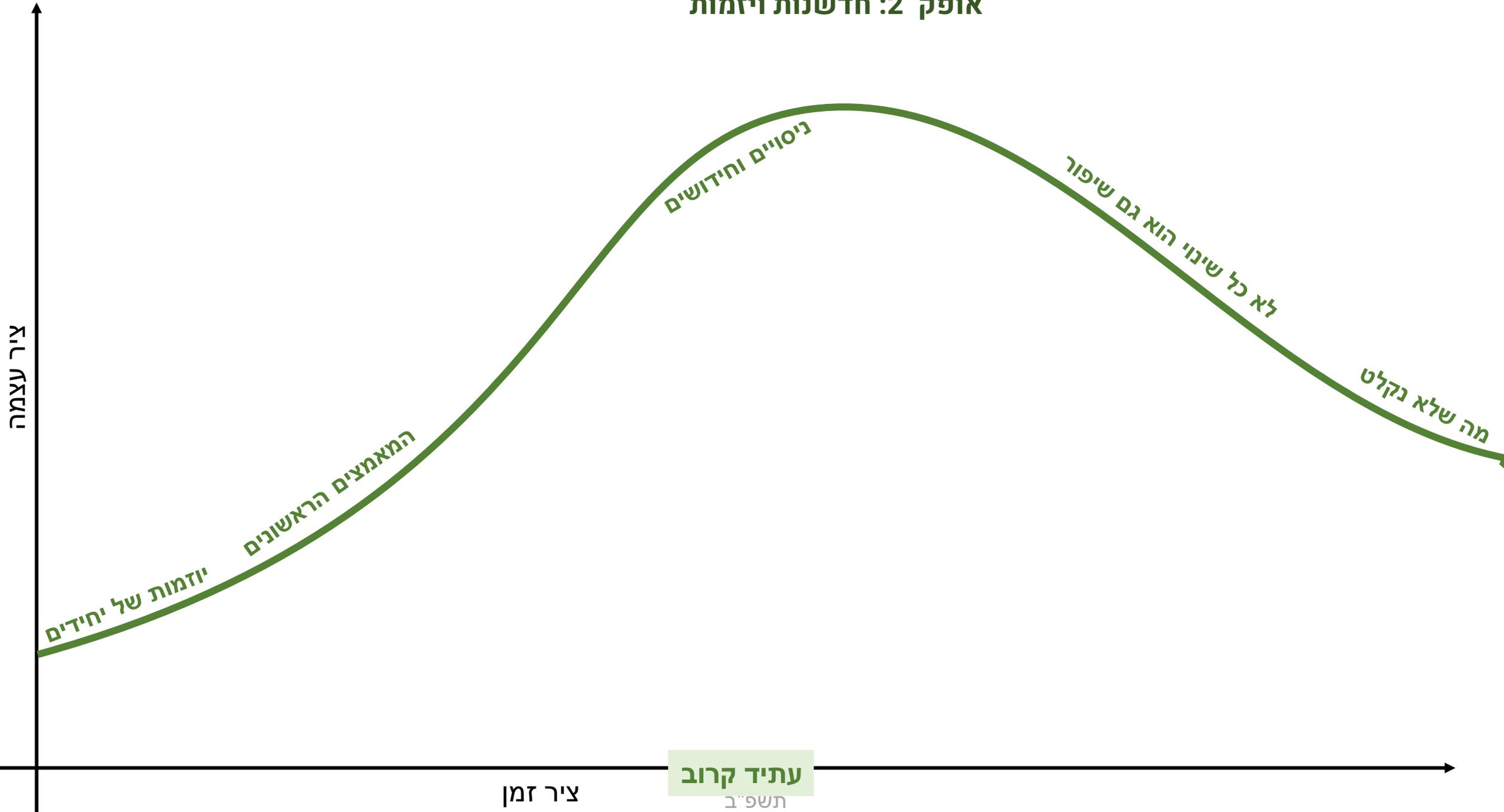
אופק 1: עסקים כרגיל

אופק 3: העתיד

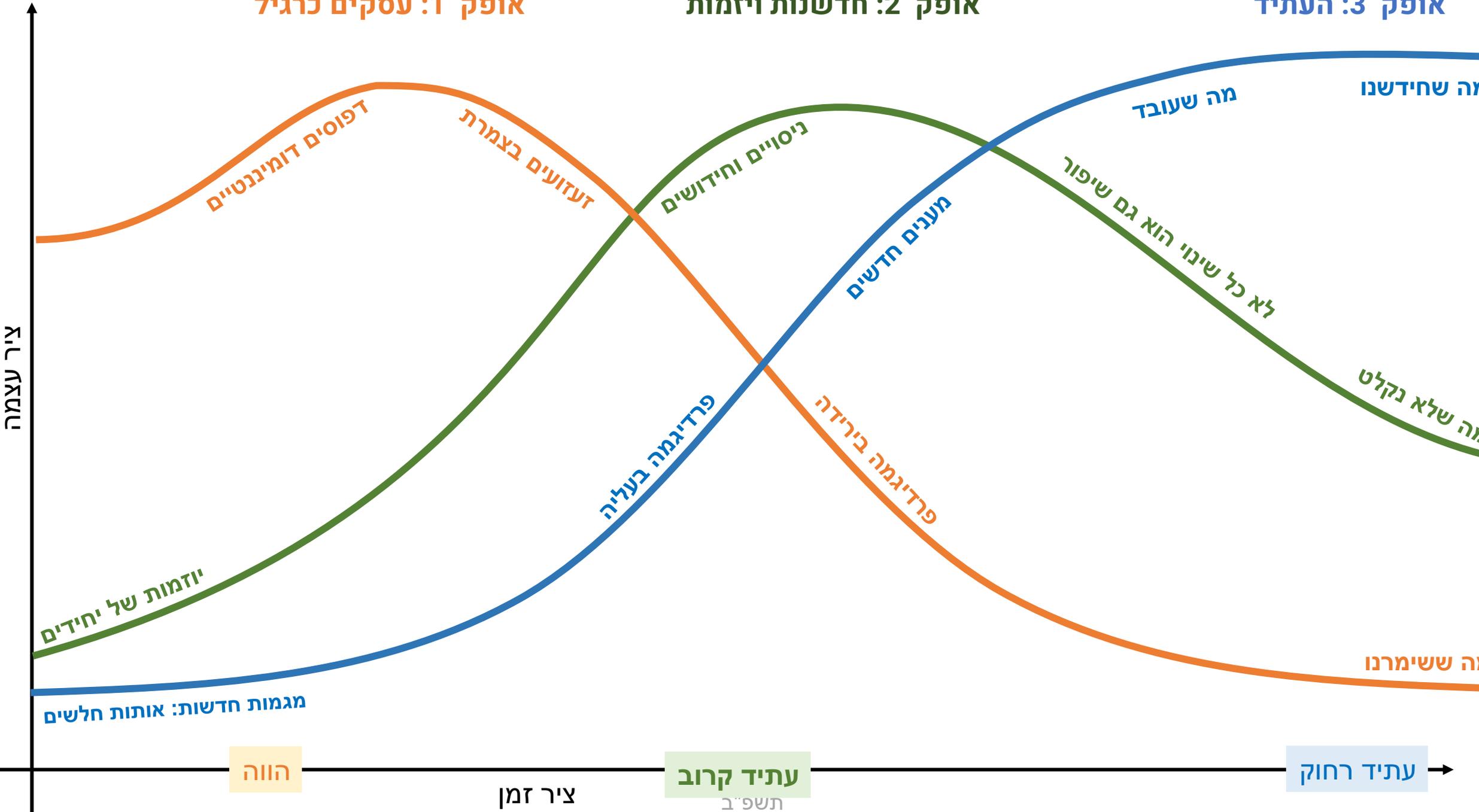
אופק 2: חדשנות ויזמות

אופק 1: עסקים כרגיל

אופק 2: חדשנות ויזמות

אופק 3: העתיד

ציר עצמה

ציר זמן

הווה

עתיד קרוב
תשפ"ב

עתיד רחוק

דפוסים דומיננטיים

זעזועים בצמרת

ניסויים וחידושים

פרדיגמה בעליה

פרדיגמה ברידה

מענים חדשים

מה שעובד

לא כל שינוי הוא גם שיפור

מה שלא נקלט

מה ששימרנו

יזמות של יחידים

מגמות חדשות: אותות חלשים

Three Horizons – שלושת האופקים

הווה – אופק 1

תנאים ופעולות שרוצים לשנות

שינוי/מעבר – אופק 2

פעולות בדרך לשינוי

עתיד – אופק 3

תמונת העתיד הרצוי

כלי שלוש האופקים

עוזר לתרגם חזון אסטרטגי של העתיד, לדיון מפורט מעשי יותר על ידי מתן הקשר ופרספקטיבה על השאלות הבאות:
מה המצב הנוכחי של הארגון
מה צריך לקרות עכשיו
מה לפנינו ולמה להתייחס בהמשך
לשם מה פועל הארגון

תועלת מהשימוש בכלי

שיתוף אנשים בתהליך עתידי
איסוף מגוון דעות
עוברים מחזון לתכנון פעולות פרקטיות
מתכננים פעולות אמיתיות אותן יש לנקוט החל "ממחר בבוקר"
במבט מעשי: אימון, הכשרה, מנגנונים, סדירויות, פעולות, אותן יש להתחיל לעשות בדרך אל תמונת העתיד הרצויה

מה ולשם מה

מסגרת שלוש האופקים היא כלי לחשיבה על שינויים וכיצד להביא אותם ליישום.
סריקת האופקים היא תהליך של חיפוש אחר סימנים ואותות מוקדמים לשינויים בסביבת המדיניות והאסטרטגיה

לאסוף

לאסוף מידע על מגמות עתיד והתפתחויות שיכולות להשפיע על תחום המדיניות או האסטרטגיה בעתיד

לחקור

לחקור כיצד מגמות והתפתחויות אלו עשויות להשתלב ואיזו השפעה עשויה להיות להן

לשתף

לשתף מגוון אנשים בחשיבה עתידית ולהגביר את הידע והתובנה שלהם לגבי סביבת המדיניות המשתנה

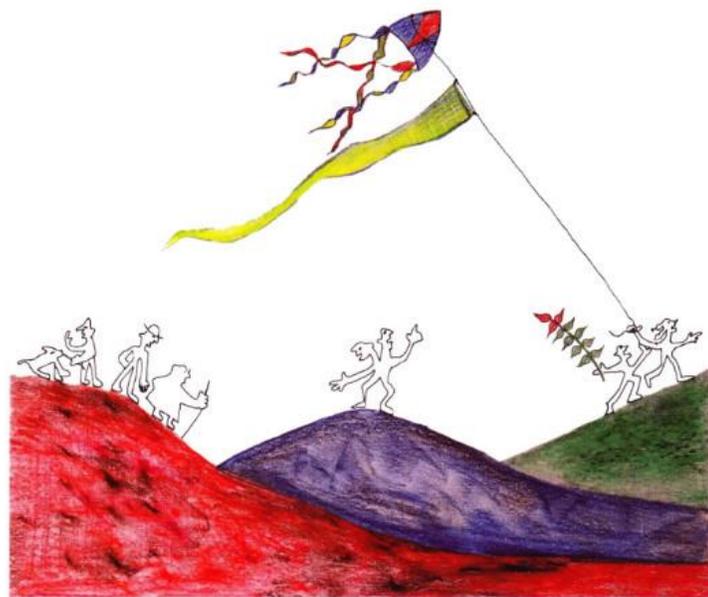
2nd Edition

THREE HORIZONS

The Patterning of Hope

SECOND EDITION

Bill Sharpe

לזהות תבניות ,
לחשוב באופן שיטתי

להכניס את עצמנו
לתמונה הארגונית

לכנס את העתיד

שלושת האופקים - מידע

- <https://youtu.be/tHRyNnwiGz0>
The Three Horizons framework explained by Bill Sharpe
סרטון של 30 דק' – סדנה באנגלית
- <http://training.itcilo.org/delta/Foresight/3-Horizons.pdf>
אתר להסבר על הכלי ועל השימוש בו - באנגלית